

ABONAMENTUL:

Un an	120 L.
6 luni	60 L.
3 luni	30 L.

Tribuna Nouă

Redacția str. Românilor 18
Administrația: Piața Avram Iancu 7. Arad.

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul VI. — Nr. 19

Apare de două ori pe lună sub conducerea unui comitet

Arad, 3 Octombrie 1929.

EXPERIENȚE.

Firul istoriei politice a țării s'a rupt spre a face loc experienței guvernării de astăzi; spun s'a rupt pentru că în nici un caz în evoluția noastră politică, perioada actualei guvernări nu poate lua loc; ea cuprinde atâtea periculoase inovații străine de linia de evolutiv progres a țării încât încadrarea acestei perioade în paginile ei politice devine o imposibilitate.

Desigur, în caracterizarea guvernării actuale, istoria, își va rosti la timp cuvântul, aplicând sancțiunile pe care ea le merită.

Totuși o analiză sumară a timpurilor pe care le trăim de aproape un an se impune, pentru că dacă guvernarea prezentă s'a așezat singură în afară de litera istoriei, nu mai puțin actele acestei guvernări ne privesc pe noi, subiecții ei.

De 11 luni asistăm la o apocaliptică dărâmare a tot ce s'a construit în această țară pe toate terenurile; fără nici un rost și fără nici o prealabilă pregătire. În comerț, în industrie, în agricultură, întotdeauna s'a zidit în decursul atâtor decenii de străduință, în inșiși legăturile de frățietate, dragoste și unire dintre frații diferitelor noastre provincii, în toate cu o drăcească voluptate și încăpăținare, conducătorii de astăzi au băgat târnăcopul care năruie stupid, tot ceia ce cu atâta trudă a fost ridicat, prefăcând, schimbând, înlocuind totul după calapodul de înțelegere a celui de pomină moșier care, îndrăgostit în Franța de faimosul suc al viței de Champagne, a jînut cu orice preț la întoarcerea în țară să planteze și el lăstrarele cunoscutei regiuni franceze, pe moșile lui din șesul Bărăganului, fără a încerca macar să înțeleagă, că nu numai vița dar și pământul are a-și spune cuvântul în calitatea roadei acelei vițe.

În același fel cu o grabă care nu-și găsește explicațiunea decât poate în dorința de a arăta că și partidul care a născut guvernul dela cârma țării poate crea ceva, cu nervozitate bolnavă și plină de putimă se dărâmă toate legiurile în legătură cu progresul economic al țării, înlocuindu-le cu altele pripite și nepregătite și în flagrantă contradicție cu tot ceia ce s'a legiferat și aplicat până în prezent. O, viță de Champagne, plantată fără vrerea ta pe întinsul Bărăganului, tu știi dinainte că-ți sunt numărâte zilele de viață pentru că tu înțelegi mai bine decât îndrăgostitul de tine moșier, că rădăcinile tale tânguesc după nisipul și piatra din patria ta și că înfipte în noul culcuș care li s'a dat, ele nu vor putea să se nutrească cu hrana oferită de acest culcuș, hrană pe care însuși arterele lor o refuză.

Desigur vremea va verifica, clasă și trece la coș toate legiurile cu care am fost binecuvântați în ultimul timp pentru că ele nu își au isvorul în înțelegerea unei continuități cu cele care

au existat deja și-au luat cursul din ambițiunea de a scrie ceva nou, fără nici o legătură cu trecutul, executând așa cum vedem salturi periculoase și rupând din fericire provizoriu, legătura zilei de ieri cu cea de mâine.

Hofărât lucru, în laboratorul politic al țării, guvernarea de astăzi este o experiență care ar fi fost de dorit dacă nu ar aduce cu ea convoiul de nevoi care apasă în mod egal și pe plugarul sărăcit — avem drept compensație un ministru plugar — și pe industriașul ruinat și pe intelectualul îndobitocit de toate mizeriile zilei de astăzi.

Ar fi fost de dorit această experiență pentru că ar fi fixat așa cum cu dure-roase consecințe astăzi se statornicește că viitorul unei țări este în funcție și de trecutul acelei țări sub toate raporturile, că o guvernare nu poate face salturi în conducerea țării, că în fine progresul unei țări urmează o linie evolutivă și nu de periculoase inovații, ca acele experimentate astăzi de guvernării noastre.

Suntem din nefericire cobayii acestor experiențe; o sănătoasă înțelegere a situațiunii ne îndrituiește să afirmăm însă că sfârșitul lor se apropie, stărsil care va aduce desigur constatarea conservării unei imunități față de toate serurile a căror inoculare am fost obligați a o suporta.

Chișineu-Criș, 24 Sept 1929.
Stefan Popovici

Campania de răsturnare.

Se împlinesc 10 luni de guvernare național-tărănistă din ziua în care Dl Maniu, acest rege nîncoronat al „țării”, a luat frânele puterii, spre a face să curgă în țară laptele și mierea.

Și această fericire în care cei mulți și amărâți își puneau nădejdea, n'a întârziat să sosească

Această fericire o vedem, o știm cu toții, e a noastră a tuturor.

Dacă în trecut partidul liberal atât de hult de guvernant de azi a înfăptuit glorioasă noastră unire, dacă a făurit și aplicat democratica lege agrară pentru împroprietărirea țărănilor, dacă în sfârșit a făcut totul pentru ca România să însemne ceva pe harta Europei și în concertul statelor civilizate, — mă întreb: ce a făcut Dl. Maniu în zece luni de guvernare?

Mă strădui parcurgând acest hoos de 10 luni de guvernare național-tărănistă, să găsesc măcar cel mai slab indiciu de preocupare pe care un guvern venit la cârmă prin atâtea mari și încântătoare promisiuni, are datorită s'o aibă spre a da în schimbul voturilor unei mulțimi încrezătoare, o înfăptuire reală.

Nu există în aceste 10 luni de Lupeni, de măceluri comuniste, de imprumuturi oneroase, de compromiteri de stabilizare, de reforme administrative inaplicabile, decât aceea universală debandată care caracterizează dela prima vedere, diletantismul neghib al acelor pe cari i-am ales să ne conducă.

Am primit cu rezerve venirea la cârmă a acestui guvern regisor al acelei campanii de răsturnare pe care înconștient au botezat-o „națională”, și judecăm tot cu rezerve activitatea lui în numai zece luni de guvernare.

Nu vom căuta să sădăm în țară ura împotriva guvernului, precum a otrăvit partidul azi la guvern sufletul acestei țări în cei zece ani de opoziție anarhică, întinând numele țării în afară și punând secură regionalismului celui mai feroce în mâinile fraților de același sânge.

Campania de lămurire a opiniei publice pe care o întreprinde partidul liberal, se poartă asupra propriei nevoi a acestei țări. Ei îi va reveni sarcina să judece activitatea acestui guvern.

Țăranul va trebui să judece pe cei cari i-au excrocat votul în schimbul minciunilor unui viitor de aur.

Dumnezeu bunul a dat belșug de bucate, rămâne doar să le vîndă cu prețul fixat de Iuliu Maniu și apoi să-și plătească birul fixat tot de Iuliu Maniu.

Suntem siguri că dacă acest guvern a fost adus de țară cu cununi de lauri, apoi tot ea îl va goni cu pietrele din praștii.

Aceasta este soarta aventurierilor constituiți în partid de guvernământ. Dar trecutul a găsit întoideana partidul liberal la înălțimea chemării sale, Stăpânind prezentul să stăpânim viitorul!!

Aurelian.

Scrisorile unui om nedumirit.

Frați Săteni.

M'a pus focul să cred și eu în făgăduiele domnilor noștri — născuți dar plecați din satele noastre și am votat cu roata la alegerile din toamna trecută.

Mi-sa zis „nu se poate să ne mintă tocmai pe noi”.

De aceea, m'am tot nizuț să citesc prin gazete, ca să văd ce bunătați or să facă, pentru ca să ne ușureze traiul; căci asta era vorbă lor ori de câte ori veneau prin satul nostru „că ne vor eștini viața, ne vor micșora dările dobânzile și multe altele.”

Și tot citind prin gazete, scrise și de unii și de alții, am ajuns ca în mîntea mea să se nască unele întrebări, pe cari vi-le pun și Dv.

Poate se va găsi vreunul, — mai ales dintre cei cari au votat ca și mine, ca să-mi răspundă la aceste întrebări — fie el și dintre domni, cari acum nu mai vin pela noi, decât în chestiuni de reformă agrară — ori așa ceva de unde să pot câștiga banii. Iată despre ce este vorba și din care s'a născut întrebarea.

Se zice, că față de cheltuielile pe care Liberalii trebuiau să le facă în anul 1928 pentru țară, au avut venituri mai puțin cu 5 miliarde decât prevăzuseră ei, ca prin urmare, țara a trebuit să se împrumute cu această sumă, pentru ca să facă față cheltuielilor.

Lasă că Liberalii arată că nu a fost atât de mare pagubă, căci vre-o 3 miliarde arată ei că au rămas neîncasate

din dări și diferite taxe și că paguba ar fi cam vre-o 2 miliarde.

Dar am citit în gazete — și aceasta este sigur că Dl Maniu a spus în fața deputoșlor — că și ei au o pagubă de 6 miliarde Lei în 7-8 luni de zile.

Acum se pune întrebarea. Cum se face că deși Partidul Național țărănesc a mărit dările și diferitele taxe pe care le plăteau sub Liberali, totuși, numai în opt luni, au o pagubă de 6 miliarde?

Și că au mărit dările și taxele, cred că nu are nimeni obrazul să zică că nu.

Ex. 1. Au mărit darea pe global cu 30%.

2. Dobânda legală dela 10% la 15%, Lei

3 Taxele pentru actele de vindere și cumpărare de la 6% la 8% Lei

4. Timbrul pentru procura dela 20 Lei la 27 Lei

5. Taxele pe vin, țuică, bere — benzină, gaz, pe cărciumi, și multe altele. Ba mai mult chiar, pretind că au făcut economii, și totuși cu toate că au încasat mai mult dela noi decât au încasat liberalii, totuși au o pagubă atât de mare?

Iată o întrebare.

Aștept răspunsul. Și cum sânt sigur că nu vor putea să-mi răspundă, eu voi continua să pun altele întrebări, — pentru ca să se convingă și cel mai slab la mîntea că toate spusele lor au fost făgăduielile deșerte, că nu au nici pricepere și nici grija de nevoile noastre, ci numai și numai de ale lor proprii.

moș. Popa Nicolae.

Vânătoarea celebră și raiul pe pământ.

După terminarea vânătoarei aranjatorii spectacolului în o constătuire unde se hotărăște transportarea și destinația pradel. Nimic nu este mai logic, mai firesc, decât a împărți un câștig între cei care l-au agonisit.

De data aceasta „târgul” s'a făcut în piețele de cereale din România și prada „vânătorilor” au fost cerealele bieților țărani. Guvernul prin măsurile de înaltă logică economică a asigurat pe seama „vânătorilor” cumpărarea grâului pe un preț care nu reprezintă nici munca țăranului cultivator. „Raiul pe pământ” afirmat în timpul alegerilor s'a dovedit o concepție reală cu deosebire că în acest rai nu au loc decât „vânătorii” din partidul dela putere, iar bietul țăran este un simplu spectator al dezastrului ce l-s'a pregătit cu dinadinsul de către conducătorii destinilor de azi.

La Ministerul de finanțe s'a ținut o constătuire sub prezidenția dlui Mihailache pentru aranjarea transportului cerealelor, a „pradel” culeasă de pe spinarea țărănimii. De ce să nu-l transporte dacă odată este cumpărat!

Acela însă care a muncit, care și-a dat cu sudoare ziua și noaptea tributul său, bietul țăran, va privi în urma vagoanelor cu lacrimi în ochi ca mama'n urma carului funebru ce-l duce copilul la groapă și va rămâne să-și privească zdrențele de pe el, „raiul pe pământ”.

Rică.

GUVERNUL MANIU

luptă împotriva intereselor noastre naționale.

Ce este cu pensiunea funcționarilor unguri, cari au refuzat să presteze jurământul de credință Statului Român?

Am anunțat într'unul din numeroasele trecute ale ziarului nostru intenția guvernului Maniu ca trecând peste orice considerațiuni de ordin financiar și mai ales național, să plătească în mod retroactiv din 1919 pensia funcționarilor unguri, cari au refuzat să presteze jurământul de credință Statului român. Am spus că dacă această intenție a guvernului național-țărănist ar deveni realitate, apoi ea ar fi cea mai mare rușine națională din câte acest guvern le-a adus asupra țării și a Românilor de pretutindeni.

D. Romulus Boilă autorul proiectului de lege pentru pensionarea dușmanilor țării, într'un interview acordat unui ziar de dimineață caută să găsească legitimarea juridică a acestei bătălii de joc la adresa țării.

După ce recunoaște că nici una din obligațiunile internaționale decurgând din tratatele de pace nu impun statului român plata pensiunii foștilor funcționari unguri cari au refuzat jurământul statului român, d. R. Boilă spune:

„Statul român a fost singur suveran să aranjeze chestia unor frați funcționari, azi cetățeni români.

„Ar fi o greșală a crede că Statul român ar fi lucrat sub imperiul unor influențe străine de prestigiu sau de Stat independent.

„Chestia funcționarilor unguri, cari n'au depus jurământul și sunt cetățeni români, se reglementează la noi acasă după normele de drept și etice, cari sunt la baza dominațiunii (reținerii cuvântului N. R.) românești.

Iar mai departe:

„Un Stat de drept trebuie să respecte drepturile câștigate (?) ale noilor supuși.

„Statul român a putut să nu aplice în serviciul activ funcționari, cari îi denegase jurământul de credință, dar n'a putut să nu respecte drepturile lor câștigate (?)

„Statul român reglementând situația foștilor funcționari nu satisface — deși cam târziu — altul principiu, decât al legalității și dreptății, etc.”

Prin urmare d. R. Boilă în expunerea d-sale, după ce recunoaște că nu există nici o obligațiune internațională sau de alt soi, care ar obliga Statul român să acorde pensie dușmanilor ei, conchide că România respectând drepturile câștigate (?) ale acestor funcționari recalcitranți satisface — deși cam târziu — din principiu al legalității și al dreptății?

Ne întrebăm ce principiu de legalitate și dreptate satisface guvernul Maniu atunci, când licențiază mii de funcționari români acordă sute de milioane dușmanilor țării?

Ne întrebăm ce principiu de legalitate și dreptate satisface guvernul Maniu, atunci când neplătind mii de funcționari români de 5—6 luni din lipsă de fonduri, plătește sute de milioane acestor funcționari unguri, cari nu recunosc Statul român?

Nu există drepturi câștigate față de Statul român pentru acei funcționari cari i-au denegat jurământul de credință și cari prin aceasta implicit au renunțat la aceste drepturi.

Credem, că nu există nici o justificare de drept sau de fapt a acestui scandalos atentat la adresa românismului.

Singura explicație și care guvernului Maniu îi servește drept justificare, este interesul vital al partidului național-țărănesc, de a obține cu orice preț, chiar dacă ar lovi în interesele noastre naționale, binevoitoarea colaborare a

ungurilor, cu guvernul în viitoarele alegeri comunale.

Iată unica justificare a unei crime contra națiunii române. Iată unica preocupare a unui guvern, care după ce ne-a aruncat în cel mai negru dezastru economic și financiar cearcă să lovească acum și în temelii existenței noastre naționale. Aurelian.

Dela oficiul P.T.T.

„În conformitate cu prescripțiunile legii pentru crearea Regiei Autonome a Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor, Direcțiunea Generală P. T. T. cu ordinul circular No. 186082/1929, aduce la cunoștință, că pe ziua de 1 Octombrie a. c., se suprimă gratuitățile poștale de cari să bucură în prezent, diferite societăți și instituțiuni de binefacere, culturale, sportive etc., iar pe ziua de 16 Noiembrie a. c., încețază și gratuitățile poștale, de care beneficiază în prezent autoritățile județene și comunale rurale, urbane, ori municipale.

Taxele poștale pentru corespondența în chestiune sunt cele prevăzute de tariful actual care să găsește de vânzare la ghișete cu prețul de 10 Lei.

Societățile și instituțiile de binefacere vor franca, cu începere dela 1 Oct. a. c. corespondențele poștale de scrisori cu timbre poștale actuale dar fără timbru de asistență, iar pentru colete și scrisori de valoare vor plăti taxele în numerar foliile de expediție vor fi scutite de timbru fiscal statistic și asistență socială, dacă vor purta imprimat pe ele numărul și data ordinului ministerului de finanțe ori numărul și data monitorului oficial în care s'a publicat legea prin care li s'a aprobat scutirea de timbru fiscal.

Autoritățile județene și comunale vor putea să-și francheze corespondențele poștale de scrisori cu timbrele în uz, fie cu timbre speciale, ce se creează pentru autorități și cu care oficiile poștale vor fi aprovizionate înainte de 15 Nov. a. c.

Timbrele se vor procura, contra numerar.

Taxele coletelor se vor achita în numerar la prezentare, foliile de expediție fiind scutite de timbru fiscal, și asistență socială.

Diriginte: A. Bulzan

De vorbă cu Badea Gheorghe.

Silueta aceea ce se predea în tulumul pieții săptămânale cu pumnii încleștați, cu spinarea încovolată și cu fața contrastată într'un zimbet sarbed și desnădăjduit, m'a urmărit pretutindeni ca și o fantomă creată de o mână criminală, ce prin apariția-i fioroasă vrea s'o răsbune în fața posterității.

Așa impresie m'a lăsat figura posomorâtă a lui Badea Gheorghe, icoana creată de o conducere ce nu cunoaște nici un scrupul și care pe țărănul Crișan l-a pus naintea mlaului și cepii ca nutremânt unto la care încă mai poate spera o flintă desnădăjduită: țărănul guvernului național-țărănesc.

Pe când începeam să-mi încleștez și eu pumnii în semn de represiune contra celor cari ne-au adus la această sapă de lemn și pe blânzii noștri Crișeni, iată că în dreptul unei șatre cu de-ale încălțămintelor se ivește Badea Gheorghe în carne și oase.

— Bine că te revăd Badeo, parcă ești mai vesel și nu pari așa de amenințător — îl întâmpin cu oarecare vlociune.

— Atât ne-a mai rămas și nouă, să ne rădem pe noi înșine! Uite aici o păreche proastă de cisme, făcute

Prin suburbiile românești.

Vizitam câțiva enoriași prin suburbiile noastre locuite de românași: băștinași: Pârnea și Șega.

Cea dintâi pioaie de toamnă umplu cu noroiul său întreaga stradă Sf. Ilie. A trece peste drum e o problemă grea chiar și de încercat. În tină căruța se cufundă până la osie, iar pietonul pe care năcazul îl înșală pe acolo se reîntoarce fără încălțăminte, de galoși nici vorbă, aceștia se pierd fără de urmă în marea de mocirlă!

Edilitatea orașului nostru a știut să ne răsără de pe o zi pe alta grădini pompoase de flori, ba și două mari cinematografe și lucrează cu zor la al treilea și chiar la al patrulea, dar la pavarea unor străzi cari formează arterele principale de comunicație din suburbii nici că le pasă domnilor pe sub turnul primăriei!

Drumul principal Pecica-Arad, prin strada Sf. Ilie, se leagă în mod natural cu oborul, deci această stradă — Sfântul Ilie, — trebuie pavată fără nici o amânare!!! Nu mai vorbim de străzile principale din Șega ca Const Brâncoveanu, a Școalei, Obederaru etc. pe aceste nu se poate circula de cât vara pe timp de secetă, încolo te pierzi în tină până la urechi!

Aceste stări se găsesc și în suburbiul Pârnea. Domnila dela primărie cred că prin faptul că pe străzile Dorobanților și Numa Pompiliu trece autobus, s'a rezolvat greaua problemă a circulației dintre Români noștri. Greșesc foarte mult. Autobusul pe aceste linii îl folosesc puținii funcționari și industriași, românii birjari îl primesc cu dușmănie, ca pe concurentul nemilos, care fuge pe asfalt în vreme ce biata birjă a românașului de pe strada Rahovei, Griviței, Sava Raicu ori Brezoianu abia se smăcește din nămol până ajunge la „flășterul” străzilor Dorobanți ori Numa Pompiliu. De ce nu se pardosească străzile de legătură?? Ori cel puțin strada Sava Raicu, artera principală din inima Pârnevei, de ce nu se pavează cu piatră?

Nouă ne trebuie scări, pe noi ne arde de „mozi”, nu de probleme arzătoare de edilitate românească!

Să mai vorbim de bietul și mașterul Galu?

Se zice că întreprinderea de autobus, ce-l leagă de centru e pe cale să abdică contractul legat cu orașul dacă nu-i va pava strada Bisericii. Drept și are, căci ploile de toamnă fac din această stradă un potop de noroi: stradă principală din acel biet Galu, care contribuie cu dări grase,

Sfichiuri...

Se zice că...

Nu vrem să plagiem pe confratele „Apărarea Națională”, dar ciuind urechile, am auzit și noi că:

— Un oarecare domn ministru ar fi descins în orașul nostru în tovărășia a două cuconițe nostime.

Și pentru că domnul ministru n-a vrut să i se facă primire oficială (O fi avut motivele D-sale!) a descins la hotel Central. — După ce s'ar fi convins de înfiorătoare stare sanitară a Aradului și împrejurimilor prin insistente inspecții nocturne, domnul ministru — și însoțitorii — au vrut să facă o inspecție tot atât de inopinată municipiului Oradea-Mare. Și pentru a-și păstra până la sfârșit incognito-ul, s'ar fi hotărât să străbată distanța între cele două urbe cu automobilul. În acest scop cineva s'ar fi prezentat D-lui președinte al comisiunii interimare Dr. Luțai. Era vorba de automobilul Primăriei... Dar Dl Luțai care cunoaștea probabil substratul sentimental al vizitei D-lui ministru, i-a trimis un răspuns respectuos dar demn:

— Primăria s'ar simți onorată să pună la dispoziția D-lui ministru și anturajului său automobilul ei, dar... numai pentru distanțe ce n'ar depăși raza orașului!

Se zice că dl ministru întârziind să primească această ofertă, dl Luțai și-a anunțat prietenii și, încercând o duzină și jumătate din ei în automobilul cu pricina, a plecat pentru două zile la vânătoare. Papistas.

dar în schimb primește promisiuni însoțite de zimbete binevoitoare — ironice!

Noi știm că în cursul conducerii orașului de primarul Dr. I. Robu s'au făcut toate demersurile ca aceste străzi cari sunt menite să susțină circulația pe teritoriul curat românesc al orașului nostru să se pardosească. Ba chiar și piatra de codru a fost transportată pe acele străzi. Pe alocuri și acum i-se mai vede urma.

Vorbeam cu niște locuitori din Șega. Se cutremurau la gândul unei toamne ploioase.

— S'au urcat contribuțiile comunale împărțit, bagsema ca domnila din oraș să miroase flori și să se piadă prin cinemate; de noi cine mai are grije? Ne încăm în noroiu, noi români, iar străinii își bat joc de noi.

De fapt și de rușine ar trebui să ne cază obrazul în fața stărilor înfiorătoare de o editate uitată de sine, atunci când cercetăm pe bieții noștri români; băștinași batjocoriți de străinii imigrați, cari îi ironizează de atâtea ori:

— Ai voștri conduc, dar de voi nu le pasă!

Halal de așa conducere! Păstorul.

— Știu că nu va mai lăuda nici dumnealul pânea cea albă din Vârșand?!

— Să-i fie de învăț lui și celorlalți — se răsti Badea cu o voce aspră, plină de amarăclune. Nu-l batjocură asta că străinul ăștia cu mărfurile lor să se îmbogățească pe spinarea noastră, a țărănului român! Iată că curg sdrențele de pe mine. Pentru un rând de halne trebuie să-mi dau 6—7 măji de grâu! Vezi la ce am ajuns! Grăul să ni-l prădam îmbogățind atâtea lifte spurcate, cari se aruncă asupra truzii sudorilor noastre pline de sânge ca niște corbi însetoși cu ghearele ascuțite.....

Figura lui Badea Gheorghe devine din nou amenințătoare. Ochii îi rotesc în orbite, fața-i primește din nou cea colorare pământie și amenințătoare, brațele l-se ridică în semn de blestem cu pumnii strâși, răzbuțatori. Privindu-l așa cum crește din nou cea siluetă ce mă urmărea ca un simbol blestem al actualității, — mă retrag îngrozit din calea lui..

Amar și greu va cădea acel pumn strâns azi în semn de răzbuțare!

— Badeo Gheorghe, privindu-te în această statuie cioplită din crimă și blestem, mă îngrozeș de Tine, icoana fidei a țărănului înșelat. Nu-mi strânga mâna așa puternic, căci mi-o frângi! — îi zisei ca de adio. —

— ct. —

Partidul liberal a proclamat campania de răsturnare a guvernului.

La București s'au adunat șefii organizațiilor județene ale partidului liberal.

Miercuri dimineață au fost convocați la clubul central al partidului național-liberal șefii organizațiilor județene ale partidului.

D. Vintilă Brătianu, șeful partidului a ținut următoarea cu vântare:

Cuvântarea d-lui Vintilă Brătianu.

Cu toată alitudinea îngăduitoare ce a avut partidul liberal în primele luni de guvernare ale partidului național-țărănist, căruia nu vroia să-i împiedice activitatea dacă ar fi fost rodnică, toți reprezentanții partidului liberal au fost siliți să se retragă din Parlament în luna Iulie a acestui an, atunci când prin legea administrativă, guvernul național-țărănist culmina acțiunea sa de dezorganizare a României-Mari.

Ne mai având nici-o nădejde să putem trezi conștiința guvernului și Parlamentului său pentru apărarea intereselor mari ale țării, am hotărât să ducem această apărare a intereselor obștești primejdite în fața țării.

Luând contact cu masele, am dus o acțiune cu caracter politic de ordin general, și anume: am urmărit să trezim și să lămurim pe acei cari amăgii prin făgădueli nesocotite au dat încredere într'un moment guvernului actual. În același timp am urmărit să facem ca bun părinte al votului obștesc educația masselor, pentru ca ele să nu mai greșescă în viitor, operă ce nu se putea înfăptui în timpul cât am fost la guvern.

Acest contact era și un prilej de reorganizare a partidului nostru pe temeliile votului obștesc, pentru ca organizația noastră de partid să fie expresia masselor cetățenești, neuitând să lege soarta partidului de nevoile mari ale țării.

Din informațiile ce am avut rezultă două fapte de mare însemnătate politică:

1. Opera partidului liberal începe să fie cunoscută pe toată suprafața României Mari și putem conta pe concursul masselor în acțiunea noastră constructivă viitoare.

2. Trezirea poporului din amăgirea, produsă de demagogia național-țărănistă s'a făcut mai repede decât ne așteptam.

In această situație lupta noastră politică nu mai este o luptă de partid; este lupta țării împotriva unei guvernări nenorocite și primejdioase.

Retragerea din Parlament.—
Legea administrativă respinsă de Țară.

Ca partid național, care a condus lupta poporului pentru înfăptuirea unității naționale și a ajutorat crearea României de azi partidul național-liberal nu se putea solidariza cu o acțiune ca aceea ce se încearcă prin legea administrativă de destrămare a țării, dusă de guvernul național-țărănist cu colaborarea unui trădător de neam, ca Stere, care n'a priceput niciodată România Mare și-a căutat să zădărnicească acțiunea pentru înfăptuirea ei.

Modul cum opinia publică primește acum aplicarea legii administrative ne arată nu numai că am avut dreptate în alitudinea ce am luat, dar că noi ne putem bizui pe concursul opiniei obștești în apărarea națională ce am întreprins-o împotriva unei legi de destrămare națională.

Întăriți astfel prin comunitatea de simțiminte cu masele populare și sprijiniți în acțiunea noastră de opinie publică nu numai că menținem declarațiunea făcută în Parlament dar suntem și mai mult convinși că nu se va găsi nici'un guvern conștient, care să mențină acea lege în viitor iar partidul național-liberal azi și cu mai multă tărie își ia angajamentul în fața țării să o desființeze din primul moment al venirii sale la guvern.

Se înțelege că legea administrativă votată sub guvernul liberal în 1925,

după cum a spus însuși autorul acelei legi când prezenta legea că va putea avea nevoie de unele modificări și completări, indicate de experiența ce s'a făcut cu aplicarea ei, dar toate completările și modificările trebuiesc să fie făcute pe baza descentralizării în cadrul constituției și cu paza intereselor unității naționale.

Odată ce declarăm categoric că nu vom menține ci vom suprima legea administrativă de distrugere a unității naționale și de compromiterea intereselor cetățenești este natural că nu putem intra ca partid în aplicarea ei.

Cred însă că avem datoria să sprijinim lupta de rezistență a poporului pentru a putea anula cât mai mult efectele nenorocite ale acestei legi de destrămare națională și de sarcini noi și inutile pentru contribuabili chiar în timpul cât ea va mai dăinui. Prin urmare e de datoria noastră ca în alegerile administrațiilor locale ce s'ar face să ajutăm curentele sănătoase și să sprijinim listele cetățenești, alcătuite din cei mai buni gospodari din localitate care ar putea să apere interesele obștești periclitate. Veți avea să hotărâți această alitudine în consfătuirile ce vom avea în fiecare organizație.

Demascarea acțiunii subversive a guvernului.

În afară de evenimentele trecute s'au petrecut în cursul ultimelor două luni fapte noi caracteristice pentru întreaga mentalitate a guvernului actual:

a) Asasinatul în masă al muncitorilor dela Lupeni;

b) Subminarea ordinii publice și a creditului țării prin amestecul autorizat și patronat de un guvern în administrația publică a unor comuniști internaționali, calomnatori ai țării, și politică anti-națională în cadrul lăterului dobrogean.

Înșelând masele muncitorești în timpul acțiunii anarhice de opoziție, național-țărăniștii și-au continuat opera la guvern deslănțuind greve și conflicte între muncitori, prin agenții administrației puși la ordinele și sub îndemnul direct al guvernului. Rezultatul acestei acțiuni anarhice a fost împușcarea a zeci de muncitori, provocată de însuși guvernul care adusesse dezordinea.

Ceeace a urmat după asasinatul dela Lupeni a făcut și mai monstruoasă acțiunea guvernului național-țărănist. În loc să pedepsească pe cei vinovați de dezordine și în deosebi pe reprezentantul guvernului în localitate, și în loc ca însăși membrii guvernului să sufere consecințele faptelor lor nesocotite au fost pedepsile dinpovărie tocmai acele organe cari au mai rămas astăzi sigura pavază de apărare a țării în interior și în afară au fost pedepsiți reprezentanții magistraturei și ai armatei, cari n'au făcut altceva decât să-și implinească datoria de apărători ai ordinii țării prin actele inconștiente ale guvernului însuși. La această acțiune nesocotită a guvernului, se adaugă politica lui anti-națională în cadrul lăterului dobrogean. Frații de ai noștri veniți din depărtare la patria mamă sunt dați pradă în mâinile agenților dușmani ai țării și-și văd astfel speranțele înșelate. Politica guvernului față de coloniștii români din cadrul lăterului oglindește și în această regiune conștiința lui față de marele interes național.

Consecvent politicii sale antinaționale guvernul anunță că va supune cât mai curând deliberării corpurilor legiuitoare un statut al minorităților, iar ministrul de interne s'a și grăbit să declare în străinătate că potrivit făgă-

duielilor partidului național dela 1918' d. Maniu va acorda minorităților mai multe drepturi decât cele prevăzute în tratateje de pace și în constituția țării.

Urmându-și politica de destrămare a Statului, guvernul actual a suprimat în fapt statutul funcționarilor publici, căutând să polițianizeze funcționarii și să facă din serviciile publice instrumente de partid.

Guvernul național-liberal pusese la baza statutului funcționarilor grija intereselor statului și urmarea formarea de funcționari de carieră specializați strict necesari și bine plătiți. Acesta era țelul de urmărit într'un număr de ani pentru a se ajunge la o mai bună funcționare a serviciilor publice.

Guvernul național-țărănist înlocuiește pe funcționarii de carieră prin agenți ai partidului său, sporește numărul funcționarilor nepregătiți prin dublarea slujbașilor de carieră cu oameni politici numiți consilieri tehnici, istovindu-se astfel toate mijloacele ce ar fi fost disponibile pentru a plăti mai bine pe funcționarii de carieră pregătiți.

La această acțiune de dezagregare și deprimare se adaugă monstruoasa măsură — în afară de orice obligație din tratate — la înfăptuirea căreia predează aocaziuni funcționarilor ungruri și anume aceia de a se plăti pensii nejustificate celor cari n'au depus jurământul de credință către statul român și au rămas agenții acțiunii iredentiste din afară în timp ce se dau afară pe drumuri funcționari români de carieră sădindu-se astfel germenul de răsărire țară de nedreptăți naționale. Acest fapt singur clasează inconștiența unui guvern față de marile interese de stat.

Chestiunea Financiară

Aceiași destrămare din ordinea politică o aduce guvernul actual și în ordinea economică și financiară.

Prins în mregele demagogiei de partid, guvernul actual risipește banul public, prin crearea de funcții inutile, date agenților electorali, prin dublarea funcționarilor cu așa zișii consilieri tehnici, printr'un abuz scandalos de misiuni în străinătate pe socoteala Statului, prin acordarea fără nici un temei de pensii de miliarde de lei la minoritarii care au refuzat jurământul de credință Statului român, fapte care distrug orice autoritate morală pentru a duce o politică ordonată de gospodărie publică, prima condiție de reușită a stabilizării.

Prin cheltuielile sale dezordonate, guvernul este obligat să arunce sarcina apăsătoare asupra cetățenilor, luându-le posibilitatea de refacere economică sub povara atâtor dări sporite.

Pentru a înăbuși revolta contribuabililor uzează de arma favorită a demagogiei, afirmând cu îndrăzneală un sfruntat neadevăr, că partidul liberal ar fi lăsat deficitul de douăzeci miliarde.

Un memoriu pe care îl vom supune în curând judecății opiniei publice va arăta încercările meschine de înșelarea poporului, făcute chiar de primul ministru de astăzi.

Ca ministru de finanțe, care în timp de 7 ani am plătit din excedentele bugetelor întocmite în acest timp, deficite de 11 miliarde ale bugetelor dinainte de 1922, am spus C. F. R. în funcțiune normală, cu cheltuieli de zeci de miliarde, am dat sporul de peste zece miliarde pentru îmbunătățirea salariilor funcționarilor publici, am dat miliarde pentru construcții școlare și pentru dezvoltarea culturii naționale, din aceleași excedente bugetare care au trecut de 16 miliarde, fără să recurgem la împrumuturi într'un moment când condițiile nu erau pielnice și fără să sporească sarcinile fiscale, nu mi-e teamă de judecata istoriei.

Trebuie însă să știe cetățenii acestei țări că sporurile de dări ce le plătesc acum nu sunt atât pentru nevoile țării, cât provin din cauza greșelilor guvernului Național-Țărănist.

Noi nu credem că stabilizarea monetară și dezvoltarea economică a țării se pot asigura prin cereri de dări exagerate dela contribuabili, ci mai mult printr'o înțeleaptă gospodărie și ordine în cheltuieli.

Printro astfel de politică bugetară, partidul liberal a trecut criza dela 1901 și dela 1922, fără să sporească sarcinile fiscale asupra cetățenilor și fără să înstrăineze isvoarele mari de venituri naționale.

Experiențele trecute ne vor călăuzi și în viitor.

Chestiunea agrară.

Partidul liberal a înfăptuit reforma agrară luptând împotriva elementelor refractare spiritului vremii.

Azi ne vedem siliți să luăm apărarea reformei agrare, împotriva acțiunii de compromitere a ei, pe care guvernul național-țărănist, în inconștiența lui, a adus-o prin legile votate și prin actele sale de guvernare.

Prin reforma agrară, am trecut marea proprietate în loturi mici la țărani. Știam că acești mici cultivatori improprietăriți sunt încă slabi economicște și au nevoie de întărire. De aceea nu i-am lăsat să fie siliți să-și înstrăineze loturile, până ce Statul nu le va veni în ajutor cu organizarea potrivită de credit și de valorificare a producției agricole, cu un învățământ agricol a-comodat nevoilor clasei țărănești, cu îmbunătățirea culturilor și cu clasificarea cerealelor.

Guvernul național-țărănist, prin legea circulației bunurilor a dat însă într'un moment de criză pe improprietăriți în vechiul regat pradă cămătarilor satelor, care le vor cumpăra loturile lăsându-i iarăși fără pământ și relucând un proletariat agricol artificial. Iar în unele părți din provinciile alipite, țărani români improprietăriți vor pierde loturile, care vor fi cumpărate de foștii lor stăpâni, cu banii consorțiilor străine, alcătuite în acest scop îndată după această lege țărănișă.

Masa mare a țărănimii române ar fi readusă iarăși în starea de iobăgie dinainte de improprietărire, dacă această politică agrară nesocotită ar avea succes.

Iată cum, un partid care se numește democrat țărănesc și național, face politica cea mai antidemocratică și antinațională și cea mai păgubitoare clasei țărănești. Aceste măsuri sunt însă inspirate de interesele colaboratorilor din afară ai guvernului actual, căci numai așa capitaliștii străini necunosători ai situației reale admit să-și aducă capitalurile lor dacă pot executa la caz de neplată, prin vânzări silite, pe proprietarii cu suprafețe mai mari, nevroid să intre prea mult în legătură de credit cu micii cultivatori. Astfel ei care se pretind democrați, sunt distrugători ai improprietării.

Guvernul național-țărănist este incapabil să ajute țărănimia pe care o înșală cu vorbe:

1) Pentru că și-a început opera sa prin distrugerea celui mai bun instrument de ajutorare a ei, prin distrugerea cooperăției, pe care a dat-o pe mâna agenților electorali ai partidului.

2) Pentru că i-a tăiat creditul în interior, prin distrugerea organizațiilor de credit agricol din țară în așteptarea unui credit agricol ce s'ar face de străini, cu sacrificarea proprietății țărănișă, credit care dealiminterea nu va putea veni din partea unor grupuri serioase și cunoscătoare a caracterului național al reformei agrare.

3) Pentru că prin politica lui nechibzută a crecut în mijlocul strângerei recoltei un dezechilibru nemaivăzută până acum, între prețurile produselor agricole din țară și cele de pe piețele străine.

Partidul liberal are deci datoria, în momentul venirii sale la guvern, să corecteze greșelile făcute, să readucă situația normală și apoi să continue opera sa de dezvoltare și valorificare a producției agricole și de îmbunătățire a situației economice a micilor cultivatori pe care i-a improprietărit nu căutând să le ia azi proprietatea ce li s'a dat.

Situația politică.

Din examinarea situației generale și a politicii guvernului, ne dăm seama pe fiecare zi ce trece, a duce noi

Intrunirile dela Semlac și Șeitin.

— Organizația liberală a început campania. —

Duminea trecută organizația partidului liberal a ținut două intruniri în comunele Semlac și Șeitin, inaugurându-și astfel campania de orientare a maselor față de diferitele probleme politice și economice mai ales, ce se pun astăzi.

La ambele intruniri au participat Dnii dr. Mărcuș, dr. Dim. Manolescu din București, dr. Ioan Ursu, Dr. Ciuhandu, dr. Robu fost primar, av. Adam Iancu dela Curtici, av. At. Mărculescu, prof. Al. Constantinescu, I. Vulpe, N. Cristea fost inspector școlar, Olariu, Zapp, Hera.

Intrunirea dela Semlac a avut loc în curtea clubului liberal din cauza numărului mare de țărani care au ținut să asculte cuvintele conducătorilor.

Dl. Ferdinand Pascu, președintele organizației din Semlac, a salutat pe oaspeți și i-a asigurat de devotamentul membrilor partidului din aceea comună.

Dl. prof. Al. Constantinescu, luând cuvântul arată că vraja care a ademenit pe mulți în primele luni de guvernare a partidului național-tărănesc, astăzi a trecut și lumea a văzut care este realitatea.

Partidul care avea atâtea soluții pentru fiecare problemă mai însemnată în opoziție, nu a fost capabil să le aplice. În felul acesta am ajuns la situația grea de acum, când după aproape un an de guvernare național-tărănistă, stăm mai rău decât în Noembrie anul trecut.

Lumea a fost amăgită cu promisiuni și atunci când n'a putut să le satisfacă, au recurs la orice mijloace. Astfel s'a tras în muncitorii dela Lu-

peni, după-ce partidul național-tărănesc îl amăgise aducându-l la Alba-Iulia în 1928 cu tot felul de promisiuni.

În fața acestei constatări, singurul partid care rămâne ca o rezervă morală a țării, este partidul național-liberal care aduce toată experiența și maturitatea politică a atâtor ani de guvernare.

Dl. I. Robu, fost primar al Aradului se ocupă de reforma administrativă și arată ilegalitățile făcute de guvern. În locul consiliului comunal ales de cetățeni, a fost instituită o comisie interimară, numită de guvern.

Aceiaș lucru s'a întâmplat și cu consiliul județean, care a fost și el dizolvat spre a se face loc altor persoane.

Prin reforma administrativă se introduce votul femeilor în alegerea consiliilor comunale. Femeia însă nu este pregătită, mai ales la țară, pentru viața politică și de aceea s'a făcut o greșală când s'a scos femeia din rosturile ei.

Ea trebuie să rămână aceea care conduce viața căminului. Să nu distrugem unitatea familiei, aruncând pe femeie în vălmășagul luptelor politice, care ne sfâșie atâtea pe noi bărbații.

Dl. Robu încheie apelând la conștiința fiecăruia să cerceteze situația actuală și să vadă cine vrea binele țaranului.

Cuvântul unui țaran.
Răspunsul unui plugar la scrisorile Dnui Min. de Agricultură.

Plugarul Luca Străinu, din comuna Sân-Miclășul-Mare, aduce salutul fraților săi plugari din acele părți. În

cuvinte frumoase și bine alese arată că deși Dumnezeu a dat un an bun și s'a făcut din belșug grâu și porumb totuși plugarii sunt iarăși în strămtoare, fiindcă recolta lor a fost lăsată pradă samsarilor care o cumpără pe un preț de nimic.

Dl. Ministru de Agricultură nu a făcut nimic în această privință. Ne-a dat însă vre-o șase scrisori ca să învețe pe plugarii cum să-și are și să-și samene și să-și secere ogorul.

Noi n'avem nevoie de scrisori, spune plugarul, fiindcă din tată în fiu noi țaranii am fost la coarnele plugului și ne știm face datoria. Dovadă e că atunci când plouă, recoltăm însutit de cât am semănat. Noi ne-am făcut și anul acesta datoria. Dar Min. de Agricultură să-și facă pe a sa, pentruca rodul ogoarelor noastre, muncit în sudoarea frunții noastre să nu fie bătae de joc a tuturor favoriților și samsarilor ce cuturează satele. Ne trebuie credite pentruca să nu fim nevoiți să ne vindem pe un preț de nimic, grâu.

Incheie arătând că singurul partid care a luptat pentru îmbunătățirea soartei țaranilor este partidul național-liberal către care trebuie să se îndrepte toată simpatia maselor plugare.

Dl. Dr. M. Mărcuș, directorul Băncii Românești din Arad și președinte al organizației, la cuvântul în aplauzele mulțimii. Dsa face un aspru rechizitoriu politice economice și financiare a actualului guvern. Au fâgăduit să reducă, dările — și le-au marit cu șase miliarde. Ce-au făcut cu împrumutul? Unde sunt banii care au intrat în țară? Simții dvs vre-o ușurare? Dimpotrivă. Vi se ușurează punga și vi se risipește avutul, pentrucă trebuie să vindeți produsele muncii dvs pe nimic. V-au fâgăduit ajutoare prin Creditul Agricol. Unde sunt aceste ajutoare care nu se dau decât pentru proprietăți intabulate care au o suprafață mai mare de 25 jugăre? Ministrul agriculturii în loc să mențină un bun preț de desfacere a produselor dvs și să contribuie la îmbunătățirea mijloacelor de transport pentru export — vă trimite scrisori cu sfaturi de cum trebuie să munciți pământul. Și prețul de vânzare pentru export scade, pentrucă s-a ridicat tariful transportului pe căile ferate.

Noi n-am fâgăduit niciodată nimic din ceea ce nu eram în măsură să realizăm. Nici astăzi nu vă fâgăduim. Vă atragem însă atenția — suntem datori să facem aceasta — asupra rezultatelor cuvintelor goale cu care v-au îmbătat național-tărăniștii.

Sunteți oameni cuminți și cu judecată. Priviți în jurul Vostru și dați-vă seama de realitate. Și nu uitați un lucru: partidul național-liberal veghează!

După dl. Adam Iancu, la din nou cuvântul Dl. Fr. Pascu, șeful organizației din Semlac, care asigură că țărănimia va ști deacum încolo cui să dea votul și cine îi vrea binele

Intrunirea dela Șeitin.

În aceeași zi a avut loc, după terminarea intruniri dela Semlac, o adunare la Șeitin în curtea caselor Dnui Verișan șeful organizației liberale din aceea comună. După cuvântul de bunăvenire al Dnui Verișan, vorbește dl. prof. dr. Dr. Manolescu din București.

Dsa analizează situația actuală și arată că guvernul național-tărănesc nu și-a îndeplinit promisiunile făcute în opoziție.

S'a votat legea polițiilor și rezultatul e că în ura împotriva jandarmului guvernul a lăsat și satele și drumurile fără pază. Am cettit astfel între nenumerabilele tâlhării că și pe un prefect de Neamț l-au devalizat bandiții.

Reforma administrativă a adus princi-

noastră politică. Ea s'a făcut ca să se poată plasa diferiții protejați ai partidului astăzi la cârma statului.

Partidul liberal rămâne partidul către care se îndreaptă astăzi tot mai mult sufragiile țărănimii. El a înscris în 1917, în momente grele pentru țară, în proprietățile și votul universal. Tărăniștii de astăzi s'au născut numai după ce reforma agrară fusese realizată de partidul liberal. Cu un trecut de 80 ani, pus în slujba țării, partidul național-liberal așteaptă pregătit momentul când patria va avea nevoie de experiența și devotamentul său.

Dl. av. Adam Iancu, dela Curtici salută pe cei prezenți în numele saltenilor de pe aceea vale a Mureșului. Guvernul actual nu a răspuns încrederei ce i'a acordat la venirea sa, acum un an. Situația de acum e cu mult mai rea decât cea din Noembrie 1928. În special plugarii sunt din greu efectele acestei guvernări, care s'a inaugurat pe baza unei întinse demagogii. Dsa face o documentată comparație între situația țării dinainte de venirea național-tărăniștilor la putere și ceea ce au realizat din tot ceea ce au fâgăduit actualii guvernanți.

Toate promisiunile s-au topit în realizări dăunătoare țării și poporului român — și în special economiei naționale.

După câteva cuvinte de mulțumire ale Dnui Verișan, adunarea s'a sfârșit în cea mai perfectă ordine.

Pretutindeni se constată o adâncă nemulțumire împotriva actualului regim, care a exploatat toate suferințele poporului ca să vină la putere. În acelaș timp o nouă orientare se arată spre singurul partid în stare să facă față situației tot mai precare a țării, spre partidul național-liberal.

Spectator.

Camera de Comerț și de Industrie din Arad aduce la cunoștință generală, că în orașul Băcău se găsește o fabrică de talaj (Holzwole), care servește la împachetat diferite articole fragile.

Comenzile, de toate dimensiunile, trimise pe adresa fabrica „Bicazul” Băcău vor fi executate urgent.

Intrebăm pe Dl. Ministru de Interne:

S'au luat sau nu măsurile de economie?

Da? — Dece nu se scot din serviciu automobilele și trăsuri Prefecturii de Poliție care nu aduc nici un serviciu real nici Prefecturii și nici publicului — și încurcă bugetul cu 70000 lei anual. Nu? Automobilul Nr. Ar. 444 a fost văzut prin Petroșani, Sibiu, Cluj etc. în vacanța Crăciunului, a Paștelui, prin luna Iulie și chiar în prezent este plecat în concediu pe 20 zile — în acest caz cine plătește benzina, și rosul cauciucurilor și al mașinei.

Iar trăsuri să vadă zilnic, când după ora 9, funcționarii superiori, dar numai acei, cari sunt în grația voinicilor și cari sunt prea trudiți de munca nopții.

TEATRU ORĂȘANESC

COMPANIA CĂRABUȘ 120 persoane

Diracțiunea: C. TĂRĂȘE

LUNI 7 ȘI MĂRȚI 8 OCTOMBRIE 1929

La orele 9 seara se va juca cel mai mare succes Bucureșean

IN PLIN

Revistă în 2 acte și 20 tablouri de N. KIRIȚESCU

MARE BALLET cu 80 BALERINE

TRIO MADELEINE

CASCADE MIRACULOASĂ

Mare realizare teatrală ne mai văzută

Biletele la Diecezană

(Urmarea expozeului Dnui Dintilă Brătianu).

rele pentru țară. *Șarlatania națională și democratică oglindită prin Lupeni, șarlatania țărănească prin d. Mihaelache prezidând la distrugerea reformei agrare, șarlatania națională oglindită prin chestia optanților și a funcționarilor unguri.*

Din contactul ce am luat cu masele și din campania de trezire și luminare ce am dus, suntem conștienți că, sprijiniți de aci înainte de opinia publică din ce în ce mai trezită și luminată, putem mâine zidi.

În timpul însă cât va mai dura guvernarea nenorocită de azi, trebuie să ajutăm rezistența maselor spre a reduce cât mai multe răni ce au să le sufere și în acelaș timp să pregătim serios și complet opera constructivă de mâine.

Ca șef al unui partid care n'a înșelat niciodată poporul prin fâgădueli ne-realizabile, nu vreau să amăgesc pe nimeni: am dus campania de trezire și luminare a opiniei publice, *intrăm acum într-o campanie de răsturnare a unui guvern incapabil și rătăcit, campanie care va fi cu atât mai rodnică în rezultate, cu cât va avea concursul luminat al opiniei publice.*

Nu fixăm termenul, dar această guvernare nu poate dăinui în România mare și nouă.

La înlăturarea unei guvernări primejdioase contribuiesc trei factori:

1. Guvernul care nu ne mai interesează, pentru că se găsește azi în situația că după greșelile lui, nu se mai poate apela la conștiința lui să se trezească, pentru că merge pe un drum din care nu are eșire și trebuie să tragă urmările greșelilor lui.

Acest guvern și-a arătat incapacitatea de a governa prin faptele sale și anume:

a) Compromite îndrumarea cinstită a democrației române.

b) A distrus creditul țării în afară.

c) A compromis interesele țării în străinătate, ca în chestia optanților, în chestiunea Dunării, etc.

d) Primejduiește ordinea publică prin acțiunea comunistă și prin încurajarea elementelor iridente, prin bandele de voinici prin nedreptățirea colonistilor

români față de agenții dușmanilor din afară, prin alimentarea pottelor iridenților cu fâgădueli potrivnice constituției, prin destrămarea aparatului administrativ al țării.

e) Compromite stabilizarea printr-o rea gospodărie financiară și prin străjuierea producției prin dări insuportabile.

f) Dezorganizează economia națională prin distrugerea reformei agrare și prin instrămarea marilor instrumente de refacere economică a țării.

g) Compromite unitatea națională prin legi de desagregare națională.

2) Al doilea factor este coroana. Coroana a fost impresionată la un moment de greșală aduse de votul obștesc needucat încă.

Poate că chiar satisfăcând curenții provocat de fâgădueli înșelătoare are nevoie de unele garanții pentru apărarea țării.

Timpul a arătat că încrederea dată a fost prea mare.

Acum însă este de datoria noastră, ca tot prin opinia publică să dăm Coroanei puțința de a cunoaște realitatea și de a-și îndeplini rolul ce-l are de apărare a intereselor permanente ale țării.

3) Al treilea factor este țara trezită acum, căreia partidul nostru trebuie să-i dea un crez și o îndrumare.

Crezul țării este ocel de care s'au călăuzit toți bunii români pentru ca dela două țărișoare vasale să ajungem la România de azi

În opera de răsturnare a guvernării primejdioase pentru interesele mari ale țării, avem nevoie de concursul țării pentru a ajuta astfel coroana în revenirea la normal. Isbânda ei depinde în primul rând de activitatea, dv. exponenți ai partidului național liberal și de roadele ce veți ști să dobândiți pentru apărarea ce facem.

Trebuie ca țara care greșind a adus guvernul acesta, să-l înlăture, — și prin țară înțeleg colaborarea tuturor factorilor constituționali. Va fi cea mai bună probă a trezirei politice a opiniei publice și deci a consolidării sănătoase a regimului democrat național al României Mari.